

na tajná jednání, dále jen na jednání říšské rady nebo sněmů, ne však na jednání v komisích nebo ve výborech těchto sborů. Ohledně sdělování veřejných jednání delegací nemáme výslovného zákonného ustanovení. Veřejná jednání nezahrnují pouze řeči, nýbrž veškery události příslušného zasedání. Immunita vztahuje se nejen na sdělování celých jednání, nýbrž i na sdělování jednotlivých řečí a dále ke všem osobám, jež k tisku nebo rozšíření dotyčného tiskopisu byly přispěly. Ježto pak dle § 493 tr. ř. jen je-li zřejmým čin trestní, pro nějž osoba nějaká má býti stíhána, jest dovoleno od trestního stíhání této osoby z jistých důvodů upustiti a výrok soudu vyvolati, že obsah tiskopisu čin trestní zakládá, nemůže tudíž rovněž pro pravdivá sdělení veřejných jednání říšské rady nebo sněmů t. zv. objektivní řízení dle § 493 tr. ř. zavedeno býti (plen. nál. kas. s. ze dne 20. července 1882 č. sb. 452).

Dne 3. března 1896 vynesl dvůr kasační rozhodnutí ve příčině immunity neněmeckých řečí parlamentárních ve smyslu § 28 tisk. z. znění následujícího: Věrohodné zprávy o veřejném jednání říšské rady požívají výhod ustanovení § 28 tisk. z. i tehdy, byly-li řeči, které jsou předmětem zprávy, promluveny ve sboru zákonodárném jazykem neněmeckým. Ohledně těchto řečí vyloučeno jest též subjektivní stíhání a nepřípustno též objektivní stíhání tiskopisu ve smyslu § 493 tr. ř.

Dle osnovy úv. zák. ku novému tr. z. (čl. XIII.) má býti změněn § 28 tisk. z. v ten smysl, že věrohodné zprávy třeba ve výtazích o veřejných jednáních říšské rady, sněmů a delegací nezakládají nikdy čin trestní.

5. Osoby exterritoriální (viz. čl. Diplomacie a Exterritorialita) jsou vyjmuty z pravomoci státu, v němž se co exterritoriální zdržují (§ 61 tr. ř.); však povinnosti šetřiti ustanovení trestního zákona sprostěny nejsou. Zanikne-li tedy jich právo exterritoriality, mohou pro činy trestní spáchané za trvání jejího ku zodpovědnosti býti pohnány; rovněž i účastníci trestního činu, spáchaného osobou exterritoriální, podlehají zákonu trestnímu.

Indossace viz Giro.

Inrotulace spisů (srotulování čili seznámenání spisů) jest protokolární založení a seznámenání sporných spisů za účelem vynesení soudního rozsudku.

I. Inrotulace spisů má místo:

1. V řízení písemném:

a) po skončení řízení přípravného (instrukčního) (§§ 238—246 s. ř., §§ 313—323 západohal. s. ř.);

b) po skončení řízení průvodního a sice po provedení důkazu svědeckého a znaleckého a po případě po provedení důkazu spisy průvodními (§§ 172, 173 s. ř., dv. d. ze dne 23. září 1785, sb. z. s. č. 469 lit. w, § 200 s. ř., dv. d. ze dne 25. srpna 1783 sb. z. s. č. 179 lit. z, §§ 244—247 a § 272 západohal. s. ř.).

2. V řízení ústním:

a) po provedení důkazu svědeckého a znaleckého, po případě důkazu spisy průvodními;

b) po skončení řízení odvolacího a dovolacího, resp. po podání spisů odvolacích a dovolacích (§ 256 s. ř. a § 338 západohal. s. ř.).

Byla-li věc projednána písemně, nemá se předsebráti při apelaci a revisi opětná inrotulace, nýbrž spisy jednou inrotulované mají býti zachovány, a jest tudíž toliko nová podání ku zprávě spisy provázející připojiti (dv. d. ze dne 20. února 1784 sb. z. s. č. 244).

II. V ústním řízení dle soudního řádu konaném, v řízení stručném a v řízeních, jenž se druží ku řízení stručnému, zastupuje inrotulaci seznámenání spisů předsevzaté na konci řízení instrukčního, kteréžto seznámenání liší se od inrotulace toliko formálně, totiž tím, že neustanovuje se zvláštní stání, nýbrž odbude se při stání, při němž podána byla poslední řeč. Rovněž spisy sporů incidenčních a vedlejších se seznámenávají. V řízení ve věcech nepatrných se inrotulace a seznámenání spisů nevyskytuje.

III. Ku srotulování spisů ustanoví se výměrem zvláštní stání. To stane se buď z úřední povinnosti ve případech shora uvedených nebo ku návrhu strany, zmeškal-li totiž odpůrce k tomu lhůtu. Třídenní lhůta v § 239 s. ř. pro tento návrh stanovená není lhůtou propadnou, kterou by zanikalo právo za inrotulaci žádati (res. ze dne 11. září 1784 sb. z. s. č. 335 lit. k), nemá tudíž žádného praktického významu. Podáním stížnosti proti úplnému nebo částečnému zamítnutí žádosti za prodloužení lhůty se postup a uzavření řízení, jmenovitě založení spisů ku rozhodnutí, nestaví. Soudce má však, prve než rozhodne ve věci hlavní, vyčkati, až stížnost vyřízena bude (§ 16 zák. ze dne 16. května 1874 č. 69 ř. z.). Stání inrotulační může z důležitých příčin býti odročeno (dv. d. ze dne 30. listopadu 1789 sb. z. s. č. 1081 lit. c). Zda-li vůbec při inrotulačním stání jest třeba intervence právního zástupce, a zda jmenovitě podniknutí cesty do místa soudu jest odůvodněno, dlužno v konkrétním případě posouditi podle všeobecných zásad právních a dle povahy věci; dle toho řídí se též přisouzení útrat. Obyčejně stačí, když sporné spisy se zašlou poštou.

IV. Nedostaví-li se strany k inrotulačnímu stání, předvolají se znovu a pohrozí se jim trestem (§ 243 s. ř. a § 319 hal. s. ř.). Sporno jest, zda-li takový trest má ještě nyní průchod. Ullmann tvrdí, že toto soudcovo právo, disciplinárně trestati liknavé advokáty, přešlo na disciplinární radu; Cannstein naproti tomu pokládá tento trest za donucovací prostředek soudu propůjčený. Tomuto poslednějšímu mínění zdá se nasvědčovati též § 192 cís. pat. ze dne 3. května 1853 č. 81 ř. z., který ve případě, že by se obeslaný ku soudu nedostavil, přiznává soudu právo, předvolati jej opětne a pohroziti jemu zároveň trestem.

V. Předmětem inrotulace jsou veškeré sporné spisy a jich přílohy, jakož i ostatní během sporu se vyskytnuvší podání a jejich vyřízení, jako žádosti za lhůty, za rekognici a pod. Zákon předpokládá, že rotulus strany doma připraví a dle panující praxe jest to věcí zástupce strany žalující. Při tvoření rotulu se označují sporné spisy číslicemi římskými (čís. rot. I., II. atd.) a přílohy jakož i podání dotyčnému spornému spisu předcházející se připojí dle pořadí časového.

Každá strana má při inrotulačním stání založiti spisy a přílohy svého odpůrce jí doručené. Nedostaví-li se však některá ze sporných stran, má strana přítomná právo sama inrotulaci předsevzítí a vlastní sporné spisy i s přílohami založiti. Předpis, že každá strana spisy a přílohy jí doručené založiti má, zakládá netoliko právo, nýbrž i povinnost strany, což plyne již se slova »mají« (»haben« v § 241 s. ř. resp. § 317 západohal. s. ř.) a z úvahy, že nemůže býti ponecháno vůli strany zameziti založení listin

pro právo odpůrcovo snad velice důležitých a rozhodných a tak jeho podlehnutí způsobiti. Dostaví-li se tudíž strana k inrotulačnímu stání, zdráhá-li se však sporné spisy a přílohy jí doručené vydati, má se to posuzovati tak, jakoby se byla nedostavila a ztrácí dle analogie § 242 s. ř. právo odporovati založení jiných spisů a příloh, než které byly doručeny, naopak musí dopustiti, aby její odpůrce založil vlastní spisy a přílohy. Naproti tomu, jelikož tu není zákonné sankce, není soudce oprávněn stranu k založení spisů přidržovati peněžitými pokutami (roz. ze dne 30. ledna 1879 č. 933, sb. »Gl. U.« č. 7315, ze dne 10. února 1870 č. 1458, sb. »Gl. U.« č. 3709). Jestliže obě strany sporný spis ztratily, připouští se žaloba na uznání, že opis souhlasí se ztraceným originálem (anal. §§ 130, 131 a 176—178 s. ř.; §§ 204, 205 a 248—250 hal. s. ř.). Sporný spis soudu podaný a výměrem opatřený jest pokládati za listinu; jest tudíž užití předpisů o nahrazení ztracených listin též na případ, ztratí-li se spis sporný (roz. ze dne 6. srpna 1853 č. 7843, sb. »Gl. U.« č. 3615). Naproti tomu při ztrátě sporného spisu nestačí pouhé předložení kopie jeho konceptu a rovněž nelze žádati, aby odpůrci bylo přikázáno, by tento spis podal ještě jednou (roz. ze dne 10. září 1873 č. 8109, sb. »Gl. U.« č. 5072); v roz. ze dne 11. prosince 1873 č. 12034, sb. »Gl. U.« č. 5170 prohlásil nejvyšší soud, »že za účelem doplnění spisů žalobou má býti nařízeno stání, a v případě, že by žalovaný prohlásil, že žalobu předložit nemůže, že má žalobce u přítomnosti žalovaného ihned býti protokolárně vyslechnut o obsahu žalobního spisu a žaloba takto obnovená, ačli žalovaný s obsahem udaným souhlasí, má rozhodnutí sporu býti základem, odporuje-li tomu však žalovaný, že má spor znova býti projednán.« Toto rozhodnutí nelze však ani se stanoviska práva, ani se stanoviska prospěšnosti obhájeti. Roz. ze dne 14. září 1859 č. 10216, sb. »Gl. U.« č. 862 a ze dne 17. dubna 1873 č. 3743, sb. »Gl. U.« č. 4939 vycházejí z názoru, že tomu, kdo sám jest příčinou toho, že svůj vlastní spis nemůže předložit, dlužno přičítati vinu, jejíž následky on sám nésti musí. Úřední doplnění spisů místa nemá, jelikož se nežadá, aby z úřední povinnosti se připojovaly spisy, které se ve sporu nevyskytly a tak aby straně byla poskytnuta příležitost předložiti dodatečně průvodní prostředky, jež ve sporu podati opomenula. Takové doplnění z povinnosti úřední se nepřipouští ani tenkrát, když dotyčné spisy se nalezají u procesního soudu (roz. ze dne 24. dubna 1894 č. 4943, jímž zrušena souhlasná rozhodnutí obchodního a vrchního zemského soudu pražského). Rovněž se nepřipouští, aby byl vyžádán stejnopis sporného spisu nalezající se v rukou druhé strany, který nebyl při stání založen, poněvadž soudce má vynésti nález toliko na základě spisů stranami při inrotulačním stání založených. Při tom jest lhostejno, který stejnopis sporného spisu při inrotulaci byl založen a zda bylo při tom šetřeno zákonných předpisů, jelikož jest věcí stran pečovati již při stání, aby se dle zákona postupovalo (roz. ze dne 8. června 1876 č. 6376, sb. »Gl. U.« č. 6169). Vzejde-li při inrotulaci spor o tom, má-li býti určita listina založena čili nic, jest tuto listinu založiti a odpor druhé strany poznamenati. Zvláštní rozhodnutí o tom místa nemá, nýbrž soudce má při vynášení konečného rozsudku uvážiti, zda-li založení to dlužno připustiti a má-li se ku listině této bráti zřetel. Rovněž otázka, zda-li přílohy stranou předložené mají býti založeny, jakož i otázka, které přílohy ku vedení důkazu jsou způsobilé a zda předmět jako příloha

udaný, jež není listinou, při inrotulaci spisů má býti předložen, není předmětem rozhodnutí o rekognici, nýbrž rozhodne se o tom teprve v konečném rozsudku (roz. ze dne 19. prosince 1871 č. 14966, sb. »Gl. U.« č. 4367).

VI. Nový soudní řád, který spočívá na zásadách ústnosti a bezprostřednosti, ovšem inrotulaci spisů nezná, jelikož sebrání procesního materiálu, jakožto základu soudcovského rozhodnutí, z veliké části jest povinností soudcovou. § 265 nového s. ř. toliko ustanovuje, že všechny návrhy a vysvětlení stran, které pro průběh a rozhodnutí procesu jsou důležitými, jakož i soudcovská rozhodnutí při projednávání vynesena a prohlášena a ona nařízení a opatření předsedova, proti nimž se připouští právní prostředky (§ 208), jakož i podstatné výsledky jednání (§ 209) se mají do protokolu zaznamenati, a sporné spisy předsedovi podané se mají připojiti ku jednacím protokolu jako přílohy; tvoří tudíž jednací protokol s přílohami a přípravnými spisy listinný materiál pro soudcovský rozsudek.

Inseráty (návěští v novinách).

I. Pojem a význam.

Inseráty jsou návěští nebo sdělení, která činí prostřednictvím novin buď jednotlivá osoba, neb více osob aneb spolek k obecenstvu nebo ku většímu nebo menšímu kruhu tohoto za jistým účelem. Děje-li se sdělení toto hlavně v zájmu oznamujícího, nazývá se annoncí. Návěští v novinách jsou velmi rozmanitá; vše, co jest možno a dovoleno, může býti obsahem inserátu; jedinou mez stanoví předpisy týkající se policie tiskové a mravnostní a trestní zákon. Inseráty, které porušují mravnost nebo cudnost hrubým způsobem, veřejné pohoršení vzbuzujícím, činí zodpovědnými všechny osoby jmenované v § 7 tr. z. a to na základě § 516 tr. z. Kromě toho může býti zakročeno na základě § 11 cis. nař. ze dne 20. dubna 1854 č. 95 ř. z. zeměpanskými úřady policejními, po případě politickými úřady okresními proti návěštím, která porušují pořádek nebo slušnost, nebo jinak veřejné pohoršení způsobují, aneb jimiž vyslovuje se odpor proti vládě, nebo jimiž snižují se její nařízení. Rostoucím významem tisku vzrůstá a šíří se též význam inserátů. Skoro všechny noviny mají svou část insertní a nemohou jí ani postrádati, poněvadž jest, právě jako při železnicích doprava zboží, hlavním pramenem výtěžku, umožňující nízké ceny novin a podporuje značnou měrou šíření se časopisů. Zhusta vyskytují se listy, které obsahují pouze návěští. Inseráty neomezují se pouze na noviny, nýbrž vyskytují se též v jiných tiskopisech pro širší obecenstvo určených. Tak nalézáme často inseráty na lístcích divadelních, jídelních a p. S vývojem novinářství nabyly též inseráty vynikajícího hospodářského významu. Služby a práce, koupě a prodeje, nájmy a pachtý prostředkují se novinami, a jest tudíž annonce důležitým činitelem pro poměr mezi nabídkou a poptávkou. Však toto hospodářsky důležité zařízení má též své stinné stránky, neboť často vyskytuje se v novinách reklama v pravdě nesolidní. Jest tudíž povinností řádných listů zamítnouti annonce, které zjevně slouží účelům nepoctivým nebo nemravným.

I. Význam inserátů jest též mnohými zákonnými předpisy potud uznán, že často klade se za podmínku publicity a právní moci jistých skutečností oznámení jich ve veřejných listech. Příklady toho vyskytují se ve čl. 13, 14, 25, 46, 87, 151, 177, 189, 209, 210, 214, 243, 248 obch. z.; v § 69 konk. ř.; v § 132 říz. ve v. nesp. atd. atd. Publikace děje se v těchto